

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอเชิญชวนผู้ที่สนใจอ่านบทสรุป สัมมนาวิชาการ เรื่อง “Mpox: ไวรัสวิทยา ระบาดวิทยา และความพร้อมด้านสาธารณสุข”

โดย รศ.ดร.ภิรมย์ น้อยสำแดง รองคณบดีฝ่ายยุทธศาสตร์ และบริการวิชาการ

ผู้ที่สนใจสามารถรับชมย้อนหลังได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=kEbknXOW7KM&t=3871s>

ข่าวสารสาธารณสุข ธรรมศาสตร์

สัมมนาวิชาการ เรื่อง “Mpox: ไวรัสวิทยา ระบาดวิทยา และความพร้อมด้านสาธารณสุข”

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2567

รองศาสตราจารย์ ดร.ภิรมย์ น้อยสำแดง
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โรคฝีดาษลิง (monkeypox หรือ mpox) เป็นโรคติดต่อที่มีความสำคัญทางสาธารณสุข องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) ได้ประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern, PHEIC) ถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2565 และสิ้นสุดเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2566 และครั้งที่สองเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2567 ที่ผ่านมานี้เนื่องจากพบมีการติดเชื้อนอกทวีปแอฟริกาและมีความเสี่ยงของการแพร่กระจายไปยังประเทศอื่น ๆ กระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ฝีดาษลิงเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังลำดับที่ 56 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2565 และได้พบผู้ป่วยโรคฝีดาษลิงรายแรกที่จังหวัดภูเก็ต ในผู้ป่วยชายชาวไนจีเรียเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2565 โรคฝีดาษลิงเกิดจากการติดเชื้อไวรัสชื่อว่า Monkeypox virus (MPXV) ซึ่งถูกค้นพบครั้งแรกในลิงกังเมื่อปี พ.ศ.2502 และพบการติดเชื้อในมนุษย์ครั้งแรกที่ประเทศ Democratic Republic of Congo (Zaire) ในปี พ.ศ.2513 และเริ่มพบผู้ป่วยเรื่อยมาในประเทศไลบีเรีย ไนจีเรีย และเซียร์ราลีโอน พบผู้ป่วยโรคฝีดาษลิงนอกทวีปแอฟริกาเป็นครั้งแรกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ.2546 โรคฝีดาษลิงในช่วงแรกเป็นการติดต่อจากสัตว์สู่คน ไวรัสมีวงจรการติดต่อในระหว่างสัตว์โดยนำจะมีสัตว์ฟันแทะขนาดเล็ก เช่น หนู กระรอก เป็นรังโรคและมีลิงและคนเป็นโฮสต์โดยบังเอิญ ดังนั้นองค์การอนามัยโลกได้เปลี่ยนคำว่า “monkeypox” เป็น “mpox” ในปี พ.ศ.2565 อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสามารถพบการติดต่อแบบคนสู่คนผ่านการสัมผัสหรือมีเพศสัมพันธ์ ไวรัส MPXV จัดเป็นเชื้อก่อโรคที่มีความเสี่ยงระดับสาม (risk group 3) มีสารพันธุกรรมเป็นแบบดีเอ็นเอสายคู่ ความยาวประมาณ 197.2 กิโลเบส รูปร่าง Brick หรือ ovoid shaped-particle จัดเป็น enveloped viruses สามารถจัดจำแนกตามสายวิวัฒนาการแบ่งออกเป็น 2 clades ได้แก่ clade I (Central African, Congo Basin clade) ซึ่งแบ่งย่อยอีกเป็น subclade Ia และ Ib และ clade II (West African clade) ซึ่งแบ่งย่อยอีกเป็น subclade IIa และ IIb เช่นเดียวกัน โดยพบว่าผู้ป่วยที่ติดเชื้อด้วย subclade Ib จะมีความรุนแรงมากกว่า มีอัตราการเสียชีวิตประมาณร้อยละ 4 ในขณะที่ผู้ป่วยที่ติดเชื้อด้วย subclade IIa ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการระบาดของโรคในช่วงปี พ.ศ.2565-2566 มีอัตราการเสียชีวิตที่ร้อยละ 0.16-0.2 ณ ปัจจุบัน subclade Ib ได้อุบัติขึ้นมาในประเทศ DR Congo เมื่อปี พ.ศ.2566 และพบนอกทวีปแอฟริกาในหลายประเทศในปี พ.ศ.2567 โดยพบการติดเชื้อแบบสัมผัสทางเพศสัมพันธ์ที่สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ระยะฟักตัวของโรคอยู่ที่ประมาณ 6-13 วัน (ช่วง 5-21 วัน) การติดเชื้อมีทั้งแบบไม่แสดงอาการ (ประมาณร้อยละ 28) ไปจนถึงมีอาการ

หน้า 1

